

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 22C/27/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2114216397
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 09. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Lucia Mizerová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2015:2114216397.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava samosudkyňou Mgr. Luciou Mizerovou v právnej veci navrhovateľa: TELERVIS PLUS a.s., so sídlom Staré Grúnty 7, Bratislava, IČO: 35 717 769, zastúpeného advokátom: JUDr. Alan Strelák, so sídlom Na vřšku 12, Bratislava, proti odporkyňi: E. F., W.. XX.X.XXXX, W. F.: F. XXXX/XX, M., t. č. na neznámom mieste, zastúpenej opatrovníčkou: Y.. Y. G., U. L. Ú. I. L. T., o zaplatenie 704 eur s príslušenstvom, t a k t o

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 220100267 zo dňa 17.1.2010 v znení: „Zmluvné strany sa v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 Zákona č. 513/1991 Z.z. v platnom znení (ďalej len „obchodný zákonník“) dohodli, že ich záväzkový vzťah sa bude riadiť obchodným zákonníkom, “ je neplatná z dôvodu neprijateľnosti tejto podmienky.

II. Návrh sa z a m i e t a.

III. Odporkyňi sa náhrada trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 16.6.2014 domáhal vydania rozhodnutia, ktorým by súd odporkyňu zaviazal zaplatiť mu sumu 728 eur s príslušenstvom ako aj náhradu trov konania. Svoj návrh odôvodnil tým, že dňa 17.1.2010 uzatvoril s odporkyňou ako dlžníkom Zmluvu o úvere č. 220100267 na čiastku 700 eur, za poplatok za správu úveru vo výške 483 eur. Dlžníčka sa zaviazala celkovú čiastku 1.183 eur uhradiť v 13 mesačných splátkach vo výške 91 eur. Prvá splátka bola splatná 10. deň po uzavretí zmluvy a každá ďalšia až do úplného zaplatenia bola splatná 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky, pričom po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky je veriteľ oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy spolu s úrokmi, ak sa nedohodnú zmluvné strany inak. Prevzatie finančnej hotovosti potvrdila odporkyňa podpisom zmluvy o úvere. Odporkyňa celkovo uhradila sumu 455 eur, pričom posledná uhradená suma vo výške 26 eur bola uhradená dňa 20.10.2010. Pretože odporkyňa neplnila riadne a včas v zmysle splátkového kalendára, navrhovateľ jej oznámil stratu výhody splátok v zmysle § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka. V predžalobnej upomienke zo dňa 1.6.2010 navrhovateľ upozornil odporkyňu na uplatnenie práva žiadať o zaplatenie celej pohľadávky. V oznámení o zosplatnení záväzku zo dňa 7.12.2010 navrhovateľ oznámil odporkyňi, že celý dlh sa stal splatným ku dňu 8.9.2010. Po zosplatnení záväzku bola odporkyňou uhradená suma vo výške 91 eur. Dlžná suma 728 eur predstavuje rozdiel medzi poskytnutým úverom spolu s poplatkom za správu úveru v celkovej sume 1.183 eur a čiastkou vo výške 455 eur, ktorá bola uhradená odporkyňou (1.183 eur - 455 eur=728 eur).

Pretože sa súdu v konaní nepodarilo zistiť aktuálny pobyt odporkyne, uznesením č. k. 22C/27/2014-38 zo dňa 15.6.2015 na ochranu jej záujmov v tomto konaní súd v súlade s ustanovením § 29 ods. 2 a 6 Občianskeho súdneho poriadku ustanovil odporkyňu opatrovníčku, Y. Y. G., U. L. Ú.Í. I. L. T..

Súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle § 115a ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (jedná sa o drobný spor), pričom vykonal dokazovanie oboznámením sa s podaným návrhom, s vyjadrením navrhovateľa zo dňa 12.11.2014, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, a to zmluvou o úvere č. 220100267 zo dňa 17.1.2010, obchodnými podmienkami, predžalobnou upomienkou zo dňa 1.6.2010, oznámením o zosplatnení záväzku zo dňa 7.12.2010, kópiami poštových podacích hárkov, ako i s obsahom celého spisu. Rozsudok bol verejne vyhlásený bez nariadenia pojednávania v zmysle § 156 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku. Miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli súdu v zákonnej lehote, účastníci konania na verejnom vyhlásení rozsudku neboli prítomní.

Navrhovateľ v písomnom vyjadrení zo dňa 12.11.2014 uviedol, že odporkyňu poskytol bezúčelový, hotovostný, spotrebiteľský úver v sume 700 eur za celkový poplatok za správu úveru vo výške 483 eur. Prevzatie hotovosti 700 eur potvrdila odporkyňa svojím vlastnoručným podpisom, čo je uvedené v bode I. zmluvy. Odporkyňa uhradila len prvých 5 splátok v plnej výške a 6. splátku čiastočne, pričom ostatnú časť 6. splátky a splátky 7 až 13 neuhradila. Odporkyňa celkom uhradila sumu 479 eur. K úhradám prichádzalo výlučne pri osobnom stretnutí medzi obchodným zástupcom navrhovateľa a klientom. Zmluvné strany sa dohodli, že navrhovateľ povedie u dlžníka záznamy o úhradách v splátkovom kalendári. Obchodný zástupca pri osobnej návšteve potvrdí preberanie finančnej čiastky svojím podpisom s vyznačeným dátumom dňa prebratia tejto čiastky v splátkovom kalendári. Dlžník sa zaviazal na uschovanie predmetného záznamu o úhradách po celú dobu trvania záväzku. Predmetné dokumenty sa nachádzajú v zmysle dohody účastníkov v bode 8 Obchodných podmienok u dlžníka, teda dlžníkovi obchodný zástupca navrhovateľa potvrdzuje prevzatie úhrady svojím podpisom. Obchodný zástupca po vykonaní úhrady ju zaznamenáva do informačného systému navrhovateľa. Postup, že splátkový kalendár sa nachádza u klienta, bol zvolený z dôvodu, aby klient disponoval všetkými potvrdeniami, že dlh, resp. splátka jeho dlhu bola uhradená. Týmto podaním zároveň vzal navrhovateľ návrh v časti konania o istinu 24 eur s príslušenstvom späť a v tejto časti žiadal konanie zastaviť.

Uznesením č. k. 22C/27/2014-22 zo dňa 15.1.2015 súd konanie v časti istiny 24 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 24 eur odo dňa 9.9.2010 do zaplatenia zastavil. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 13.8.2015.

Predmetom konania je tak pohľadávka navrhovateľa na zaplatenie sumy 704 eur s úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne zo sumy 704 eur od 9.9.2010 až do zaplatenia.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere t. j. ku dňu 17.1.2010, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 499 Obchodného zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu 17.1.2010, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

Podľa § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu 17.1.2010, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

Podľa § 52 ods. 1,2,3,4 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere t. j. ku dňu 17.1.2010, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (1). Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je

to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné (2). Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti (3). Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti (4).

Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 a 8 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere t. j. ku dňu 17.1.2010, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané (1). Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah (2). Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané (3). Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné (5). Ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva (8).

Podľa § 53a ods. 1 Občianskeho zákonníka v platnom znení, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadostučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v znení platnom a účinnom ku 8.4.2010, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie (1). V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší (2).

Podľa § 2 písm. a) a b) z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov v znení platnom a účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy o úvere t. j. ku dňu 17.1.2010, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme, b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom.

Podľa § 3 ods. 1 a 2 z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom a účinnom ku dňu 17.1.2010, veriteľom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania; v závislosti od formy poskytovaného spotrebiteľského úveru môže byť veriteľom aj predávajúci (1). Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania (2).

Podľa § 5b z. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy prihliada aj bez návrhu na nemožnosť uplatnenia práva, na oslabenie nároku predávajúceho voči spotrebiteľovi, vrátane jeho premlčania alebo na inú zákonnú prekážku alebo zákonný dôvod, ktoré bránia uplatniť alebo priznať plnenie predávajúceho voči spotrebiteľovi, aj keď by inak bolo potrebné, aby sa spotrebiteľ týchto skutočností dovoľával.

Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Podľa smernice Rady č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

V zmysle čl. 4 cit. smernice bez toho, aby boli dotknuté ust. čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 6 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Podľa § 153 ods. 3 a 4 Občianskeho súdneho poriadku, súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná; v takom prípade súd uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve (3). Ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie vo výroku rozsudku znenie tejto zmluvnej podmienky, ako bolo dojednané v spotrebiteľskej zmluve (4).

Vychádzajúc zo skutkových zistení mal súd za preukázané, že účastníci uzatvorili dňa 17.1.2010 zmluvu o úvere č. 220100267, ktorej neoddeliteľnou súčasťou boli obchodné podmienky. Na základe tejto zmluvy poskytol navrhovateľ odporkyni úver vo výške 700 eur za poplatok za správu úveru vo výške 483 eur, ktorý sa odporkyňa zaviazala zaplatiť v 13-tich splátkach po 91 eur, s uvedením priemernej RPMN 48,96 % a pri RPMN uvedenej v obchodných podmienkach vo výške 206,73 %. Za záväzkom veriteľa poskytnúť úver 700 eur bolo uvedené, že úver je poskytnutý za odplatu a úrok vo výške 20 % z istiny (ďalej len poplatok za správu úveru, ktorý zahŕňa odplatu, tak aj dohodnutý úrok). Podľa tejto zmluvy bola odporkyňa povinná poskytnúť úver v celkovej výške 1.183 eur navrhovateľovi splácať v 13-tich mesačných splátkach po 91 eur, pričom prvá splátka bola splatná 10.deň po uzatvorení zmluvy a nasledujúce splátky boli splatné vždy 30. deň po splatnosti predchádzajúcej splátky. Účastníci sa dohodli,

že veriteľ je oprávnený žiadať vrátenie celej dlžnej sumy spolu s úrokmi po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky, ak sa nedohodnú zmluvné strany inak. Odporkyňa uhradila spolu sumu 479 eur, poslednú splátku uhradila dňa 25.6.2010 vo výške 24 eur. V zmluve o úvere je uvedené, že zmluvné strany sa v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. v platnom znení dohodli, že ich záväzkový vzťah sa bude riadiť Obchodným zákonníkom.

Navrhovateľ odporkyňu predžalobnou upomienkou zo dňa 1.6.2010 vyzval na vrátenie dlžnej sumy, ktorá upomienka podľa poštového podacieho hárku bola odoslaná na adresu odporkyne dňa 1.6.2010. V predžalobnej upomienke je uvedené, že v prípade, ak odporkyňa dlh neuhradí, veriteľ si uplatní svoje právo a po uplynutí 15-dňovej lehoty v zmysle § 53 ods. 8 Občianskeho zákonníka bude žiadať o zaplatenie celej pohľadávky. Nakoľko k úhrade dlžnej sumy odporkyňou v stanovenom čase nedošlo, navrhovateľ odporkyni zaslal oznámenie o zosplatnení záväzku zo dňa 7.12.2010, v ktorom oznámení odporkyni oznámil, že dlh bol ku dňu 8.9.2010 zosplatnený z dôvodu omeškania odporkyne so splácaním dlhu. Oznámenie o zosplatnení záväzku bolo zaslané na adresu odporkyne podľa poštového podacieho hárku dňa 13.12.2010.

Na základe vykonaného dokazovania a citovaných zákonných ustanovení dospel súd k záveru, že nárok navrhovateľa je nedôvodný. Posudzovaný právny vzťah medzi účastníkmi založený zmluvou o úvere č. 220100267, je od svojho vzniku právnym vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy a je nevyhnutné posudzovať ho podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.) a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, z. č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch), keďže zmluva o spotrebiteľskom úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) Obchodného zákonníka) a zároveň navrhovateľ pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere vystupoval ako veriteľ s poukazom na predmet podnikania a odporkyňa vystupovala ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy o spotrebiteľskom úvere nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti, pričom obsah zmluvy bol daný navrhovateľom bez možnosti odporkyne privodiť akúkoľvek zmenu. Neoddeliteľnou súčasťou uvedenej zmluvy boli Obchodné podmienky. Vzhľadom na to, že predmetnou zmluvou o úvere sa zaviazal poskytnúť veriteľ ako dodávateľ odporkyni ako spotrebiteľovi peňažné prostriedky vo forme úveru a odporkyňa ako spotrebiteľ sa zaviazala poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť spolu s úrokom a odplatom, zmluva uzavretá medzi účastníkmi spĺňa základné náležitosti spotrebiteľského úveru v zmysle § 2 písm. a) a b) zák. č. 258/2001 Z.z. Na posudzovaný právny vzťah účastníkov sa vzťahuje tiež z. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa.

V dôsledku zmeny právnej úpravy (novelizácie zákona č. 250/2007 Z. z.) účinnej od 1.5.2014, orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy (vrátane súdu) je povinný prihliadnuť na premlčanie aj vtedy, ak sa spotrebiteľ, t. j. v prejednávanej veci odporkyňa, premlčania nedovolá. Pre posúdenie, či ustanovenie § 5b zákona č. 250/2007 Z. z., účinné od 1.5.2014, je možné aplikovať aj na konania začaté na súde pred jeho účinnosťou je rozhodujúce, či konkrétne ustanovenie má procesný charakter. Hoci samotné premlčanie má nepochybne hmotnoprávny charakter, procesná povaha citovaného ustanovenia § 5b vyplýva z jeho samotného znenia. Na jeho základe sa súdu (ktorý je možné považovať za orgán rozhodujúci o nárokoch zo spotrebiteľskej zmluvy) ukladá povinnosť v súdnom konaní z úradnej povinnosti prihliadať na premlčanie v spotrebiteľských veciach, aj keď sa ho spotrebiteľ nedovolá, teda ide o konkrétny procesný postup súdu v konaní, čo nasvedčuje procesnoprávnemu charakteru ustanovenia. Keďže ide o procesné ustanovenie, v prípade absencie prechodného ustanovenia platí, že súd postupuje podľa nového právneho stavu, účinného v čase rozhodovania súdu. Preto keďže v čase rozhodovania súdu vo veci je účinné ustanovenie § 5b z. č. 250/2007 Z. z., súd je povinný ho aplikovať, i keď sa súdne konanie začalo skôr, t. j. pred účinnosťou zákona.

Súd sa preto v ďalšom zaoberal otázkou, či pohľadávka navrhovateľa nie je premlčaná. Premlčanie definujeme ako uplynutie času ustanoveného v zákone na vykonanie práva, ktorý uplynul bez toho, aby sa právo vykonalo, v dôsledku čoho povinný subjekt môže čeliť súdnemu uplatneniu práva námietkou premlčania. Premlčané právo nemožno oprávnenému priznať, i keď premlčaním právo samo osebe nezaniká, iba sa oslabuje, a to práve tým, že sa privodzuje zánik vynútiteľnosti tohto subjektívneho práva. V dôsledku premlčania zaniká nárok, t. j. vynútiteľnosť prostredníctvom súdu, ale subjektívne právo trvá naďalej, avšak jeho uplatniteľnosť je obmedzená len na dobrovoľné splnenie zo strany povinného subjektu. Splnený premlčaný dlh nemožno vymáhať späť z dôvodu bezdôvodného obohatenia. Účelom premlčania je jednak stimulovať subjekty k včasnému vykonaniu subjektívnych občianskych práv, jednak zamedziť tomu, aby dlžníci neboli ohľadne svojich povinností vystavení po časovo neurčitú dobu

donucujúceho zákroku zo strany súdov. Na predmetnú spotrebiteľskú vec vo vzťahu k premlčaniu pritom dopadá právna úprava občianskeho práva.

Súd zistil, že v zmluve o úvere č. 220100267 zo dňa 17.1.2010 je uvedené, že zmluvné strany sa v súlade s ustanovením § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka dohodli, že ich záväzkový vzťah sa bude riadiť Obchodným zákonníkom. V danom prípade sa jedná o spotrebiteľskú zmluvu v zmysle ustanovení § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pretože ju uzatváral navrhovateľ ako dodávateľ a odporkyňa ako spotrebiteľ. Z formy a obsahu tejto zmluvy je zrejmé, že sa jedná o tzv. „formulárovú“ zmluvu, ktorej predtlač formulára mal navrhovateľ už vopred pripravenú a dopisoval do nej iba konkrétne údaje týkajúce sa odporkyne, pričom odporkyňa obsah tejto zmluvy, žiadnym podstatným spôsobom nemohla ovplyvniť, ani neovplyvnila. Preto uvedené ustanovenie zmluvy o úvere o voľbe Obchodného zákonníka nemožno považovať medzi účastníkmi za individuálne dojednané. V danom prípade dôkazné bremeno o tom, že uvedené ustanovenie zmluvy bolo medzi účastníkmi dojednané individuálne zaťažovalo navrhovateľa ako dodávateľa, ktorý však túto skutočnosť nepreukázal, preto uvedené ustanovenie zmluvy o voľbe Obchodného zákonníka na záväzkový vzťah účastníkov súd nepovažoval so spotrebiteľom za individuálne dojednané. Obsah zmluvy o úvere ako aj obchodných podmienok bol vopred daný navrhovateľom bez možnosti odporkyne privodiť akúkoľvek zmenu.

Súd preto z úradnej povinnosti v súlade s ustanovením § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 153 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku skúmal prijateľnosť predmetnej zmluvnej podmienky, pričom dospel k záveru, že ustanovenie zmluvy o voľbe režimu Obchodného zákonníka na spotrebiteľský záväzkový vzťah účastníkov, je vzhľadom na charakter zmluvy o úvere, ktorá je formulárovou zmluvou bez možnosti individuálneho dojednania zmluvných podmienok, neprijateľnou zmluvnou podmienkou spôsobujúcou značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Cieľom tejto zmluvnej podmienky je obísť ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka upravujúce režim spotrebiteľských zmlúv a tým vyňať spotrebiteľa z režimu právnej ochrany noriem zameraných na ochranu práv spotrebiteľa obsiahnutých v Občianskom zákonníku. Uvedená zmluvná podmienka je v priamom rozpore s § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorý je materiálnym korektívom, kogentným imperatívom a operatívom dobrých mravov neprípúšťajúcim dohodnúť so spotrebiteľom menej výhodné zmluvné postavenie ako mu garantuje Občiansky zákonník. Znevýhodnenie spotrebiteľa by bolo zrejmé napríklad v prípade premlčania (všeobecná premlčacia doba je 3 roky podľa Občianskeho zákonníka, v prípade režimu Obchodného zákonníka je 4 roky), dojednania zmluvnej pokuty (zavedenie objektívnej zodpovednosti bez možnosti liberácie v prípade režimu Obchodného zákonníka), alebo pri započítaní plnenia peňažného záväzku (podľa § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka najprv na istinu a až potom na úroky; naproti tomu v zmysle § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka sa plnenie započítava najprv na úroky a až potom na istinu). Súd má za to, že vzhľadom na spotrebiteľský charakter danej zmluvy o úvere, táto síce je absolútnym obchodom, avšak vzhľadom na ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, na právny vzťah účastníkov možno použiť iba tie ustanovenia Obchodného zákonníka, ktoré pre spotrebiteľa zakotvujú oproti Občianskemu zákonníku výhodnejšie právne postavenie (napr. ustanovenie o 4 ročnej premlčacej dobe pri nárokoch z bezdôvodného obohatenia).

S poukazom na vyššie uvedené, spôsobuje zmluvná podmienka uvedená v zmluve o úvere č. 220100267 uzatvorenej medzi navrhovateľom a odporkyňou, o voľbe režimu Obchodného zákonníka na záväzkový vzťah účastníkov, značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech spotrebiteľa tým, že jej cieľom je vyňať spotrebiteľa z režimu právnych noriem Občianskeho zákonníka zameraných na ochranu práv spotrebiteľa, v dôsledku čoho ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. Súd pritom v zmysle konštantnej judikatúry ESD i súdov SR musí posúdiť neprijateľnosť zmluvnej podmienky obsahnutej v spotrebiteľskej zmluve aj bez návrhu a zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol takouto neprijateľnou zmluvnou podmienkou viazaný.

Keďže v predmetnej veci je rozhodujúce, či sa má právny vzťah účastníkov z hľadiska otázky premlčania nároku navrhovateľa posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka alebo podľa ustanovení Obchodného zákonníka a súd z tohto dôvodu toto právo navrhovateľovi nakoniec nepriznal, určil súd v súlade s ustanovením § 153 ods. 4 a 5 Občianskeho súdneho poriadku túto zmluvnú podmienku uvedenú v predmetnej zmluve za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti priamo vo výroku rozsudku.

V prejednávanej veci majú prednosť ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva, vrátane ustanovení § 100 a § 101 Občianskeho zákonníka. O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá i definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Na predmetnú spotrebiteľskú vec vo vzťahu k premlčaniu dopadá právna úprava občianskeho práva.

V tejto súvislosti súd dáva do pozornosti ustanovenie § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v znení účinnom ku dňu 17.1.2010, podľa ktorého ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka je preto potrebné považovať za „všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ.“ Citované ustanovenie ukladá orgánu aplikujúcemu právo použiť v prospech spotrebiteľa všetky ustanovenia, ktoré sú pre spotrebiteľa ako slabšiu zmluvnú stranu priaznivejšie. Preto súd pri skúmaní otázky premlčania aplikoval občianskoprávnu úpravu premlčania, ktorá je priaznivejšia pre odporkyňu ako spotrebiteľa. Nič na tom nemení skutočnosť, že samotný zmluvný vzťah založený medzi pôvodným veriteľom a odporkyňou je tzv. absolútnym obchodno - záväzkovým vzťahom, ktorý sa riadi režimom Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu zmluvných strán. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale ide o osobitný druh zmluvy, ktorý môže byť prítomný tak v občianskoprávných ako aj v obchodnoprávných vzťahoch. Nemožno opomenúť ani ustanovenie § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Preto ani uzavretie absolútneho obchodno - záväzkového vzťahu, ktorý nepochybne je spotrebiteľskou zmluvou, sa nemôže odchyliť od občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania, ktorá je na prospech spotrebiteľa ako žalovaného, na rozdiel od právnej úpravy premlčania v Obchodnom zákonníku. Spotrebiteľ si nemôže zhoršiť svoje zmluvné postavenie, preto je v legitímnom očakávaní použitia pre neho priaznivejšej úpravy.

Aplikáciu občianskoprávnej úpravy v otázke premlčania v spotrebiteľských zmluvách potvrdila rozhodovacia prax súdov (uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 25.1.2011, sp. zn. 5MCdo/20/2009, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 23.11.2011, sp. zn. 17Co/167/2011, rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 11.6.2013, sp. zn. 6Co/218/2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/26/2012 a 6Co/81/2012, uznesenie Ústavného súdu SR zo dňa 19.6.2013, sp. zn. I.ÚS 402/2013). Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov súkromného práva (premlčania), je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľa výhodnejšia.

Občiansky zákonník rozlišuje všeobecnú premlčaciu dobu a osobitné premlčacie doby. Všeobecná premlčacia doba má subsidiárny charakter a použije sa tam, kde pre konkrétne právo nie je Občianskym zákonníkom alebo iným právnym predpisom ustanovená osobitná premlčacia doba. V prejednávanej veci ide o premlčanie práva na zaplatenie zvyšku poskytnutého úveru s príslušenstvom, ktoré právo sa premlčí vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka, keďže zákon pre uvedené právo neuvádza osobitnú (kratšiu alebo dlhšiu) premlčaciu dobu. Táto premlčacia doba začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať (uplatniť) po prvý raz podaním návrhu na súde. Tým je objektívne vymedzený začiatok plynutia premlčacej doby, ktorý je odvodený od slova „mohlo“ a nie od slova „mohol.“ Tento okamih je daný objektívne a nezávisle od subjektívnej okolnosti, teda či oprávnený vedel alebo nevedel o svojom práve. Právo mohlo byť prvýkrát vykonané vtedy, ak je spôsobilé na žalobu, t. j. keď možno podať návrh na začatie súdneho konania. Ak je splnenie dluhu stanovené na presne určenú dobu, tak pre začiatok plynutia premlčacej doby je rozhodný okamih zročnosti dluhu, t. j. deň, keď mal dlžník splniť dlh, resp. začať s jeho plnením (doba splatnosti). Zročnosť dluhu môže byť určená dohodou, právnym predpisom alebo rozhodnutím príslušného orgánu.

V tomto prípade sa celý dlh stal zročným dňa 8.9.2010, teda všeobecná trojročná premlčacia doba začala plynúť dňa 9.9.2010 a uplynula dňa 9.9.2013 (pondelok). V súdenom prípade si navrhovateľ svoje právo na zaplatenie sumy 704 eur s príslušenstvom voči odporkyňi uplatnil návrhom na začatie konania podanom na súde dňa 16.6.2014, teda zjavne po uplynutí trojročnej premlčacej doby. Za premlčané považoval súd aj uplatnené úroky z omeškania, keďže tvoria príslušenstvo pohľadávky a sledujú jej

osud, z čoho možno usúdiť, že vedľajší úrokový záväzok sa premlčí najneskôr v rovnakej dobe ako hlavný peňažný záväzok.

Vychádzajúc z uvedených skutočností považoval súd nárok navrhovateľa na zaplatenie sumy 704 eur s príslušenstvom za premlčaný, nakoľko navrhovateľ podal návrh na súde zjavne po uplynutí trojročnej premlčacej doby až dňa 16.6.2014. Nakoľko súd dospel k záveru, že uplatnený nárok je premlčaný, uprednostňujúc hľadisko procesnej ekonómie, bližšie neskúmal ďalej existenciu subjektívneho práva navrhovateľa, keďže premlčané právo nemožno oprávnenému súdne priznať, v dôsledku zániku vynútiteľnosti subjektívneho práva. Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody súd nárok navrhovateľa ako nedôvodný zamietol.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 s poukazom na § 151 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku, a plne úspešnej odporkyni právo na náhradu trov konania nepriznal, pretože si náhradu trov konania neuplatnila a podľa obsahu spisu jej v konaní ani žiadne trovy nevznikli.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trnave.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje a musí byť podpísané a datované. Ďalej musí byť v odvolaní uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne neplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zák. č. 233/1995 Z. z.; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.